

Doctoral dissertation summary

Marcin Kanon

"Law as a relational entity. A metaphysical approach to law on the example of selected writings of Polish classical metaphysicians of the 19th and 20th centuries".

The subject of the dissertation is the analysis of law from the perspective of classical (realist) metaphysics, i.e. an attempt to answer the fundamental question of what is the law. In order to set the considerations in context, the dissertation begins with an overview of contemporary philosophical and legal concepts (chapter I).

In chapter II selected definitions of the philosophy of law and the general philosophy were presented. Among the works cited, many perspectives could be found. Some of them are not widely known nowadays. Since there exist many philosophical schools, the main objections to realist metaphysics formulated by philosophers such as Descartes, David Hume and Immanuel Kant were examined.

Chapter III presents four ways of understanding the law that are characteristic of classical metaphysics. In this respect the concepts of Mieczysław Albert Krąpc, Mieczysław Gogacz, Franciszek Gabryl and Kazimierz Wais were analysed. The works of two first authors can be considered as contemporary. The question of the formulation of competing conceptions was addressed. The differences between questions about the law in the genetic and metaphysical sense were taken under consideration. It was possible to ask about the law and about justification for the law; about the existence of the law and about cognition of the law.

Chapter IV presents the effects that the basic metaphysical theses have on the philosophy of law and the consequences to which they may lead in practice. Three basic concepts were distinguished, i.e. monism, dualism and pluralism. Solipsism was also discussed. The pluralist position was argued more broadly. Conjectural models of claims about law were formulated.

Chapter V refers to the hypostasis as a key cognitive issue in legal sciences that do not abstract from metaphysical thesis. Criteria for assessing hypostasis were developed and it became possible to establish from which point of view hypostasis may be considered as a cognitive error. The problem was presented on the basis of general concepts of legal theory, such as legal norm, legal relation and the system of law.

The dissertation ends with a synthesis of the specific conclusions on the law. It contains a reference both to the realistic definition of law (the main thesis) and to the auxiliary methodological thesis on the validity of metaphysics nowadays.

Streszczenie rozprawy doktorskiej

Marcin Kanon

„Prawo jako byt relacyjny. Metafizyczne ujęcie prawa na przykładzie wybranych prac polskich metafizyków klasycznych XIX i XX wieku”

Przedmiotem rozprawy jest analiza prawa z perspektywy metafizyki klasycznej (realistycznej), czyli próba udzielenia odpowiedzi na pytanie, co to jest prawo. Celem osadzenia rozważań w kontekście, pracę rozpoczyna przegląd współczesnych koncepcji filozoficznoprawnych (Rozdział I).

Rozdział II przedstawia wybrane definicje filozofii prawa, a także filozofii ogólnej. Wśród przywoływanych prac odnaleźć można wiele perspektyw, z których część nie jest współcześnie szerzej znana. W związku z faktem, że istnieje wiele szkół filozoficznych, przedstawione zostały główne zarzuty wobec metafizyki realistycznej formułowane przez filozofów takich jak Kartezjusz, David Hume i Immanuel Kant.

Rozdział III zawiera omówienie czterech sposobów rozumienia prawa reprezentatywnych dla metafizyki klasycznej. W tym zakresie zreferowano koncepcje Mieczysława Alberta Krąpca, Mieczysława Gogacza, Franciszka Gabryła i Kazimierza Waisa. Pochylnono się nad kwestią formułowania stanowisk konkurencyjnych. Rozważania dotyczyły także różnicy pytań o prawo w sensie genetycznym a metafizycznym; o prawo a uzasadnienie dla prawa; o istnienie prawa i o sposoby jego poznania.

W rozdziale IV przedstawione zostały skutki, jakie podstawowe stanowiska metafizyczne wywołują w filozofii prawa. Wyróżniono trzy stanowiska podstawowe, tj. monizm, dualizm i pluralizm. Zreferowano także pogląd określany mianem solipsyzmu. Szerzej argumentowano za pluralizmem, jako stwarzającym płaszczyznę porozumienia dla rozbieżnych punktów widzenia. Sformułowano przypuszczalne modele twierdzeń o prawie charakterystyczne dla wyróżnionych stanowisk.

Rozdział V porusza zagadnienie hipostazy jako kluczowej kwestii poznawczej w prawie nie abstrahującej od twierdzenia metafizycznego. Problem przedstawiono w oparciu o ogólne pojęcia z zakresu teorii prawa, takie jak norma prawna, stosunek prawny i system prawa.

Zakończenie zawiera odniesienie zarówno do definicji realnej prawa (teza zasadnicza), jak też do pomocniczej tezy metodologicznej o aktualności metafizyki współcześnie.